

János Buza (Budapesta, Universitatea Tehnică și de Economie): *Circulație monetară și reglementări fiscale în timpul domniei lui Gabriel Bethlen*

În circulația monetară a Principatului Transilvaniei pe lângă monedele princiare au jucat un rol însemnat atât monedele maghiare, poloneze și altele europene, cât și cele turcești.

Conform lucrării de bază al lui Lajos Huszár, baterea de monede din timpul lui Gabriel Bethlen poate fi împărțită în trei etape: 1613-1620, 1620-1625 și 1625-1629. Pentru prima etapă era caracteristică imitarea modelului maghiar și polonez, pentru cea de a doua devalvarea, iar pentru cea de a treia emiterea regulată.

Unii dintre contemporani îl învinuiau pe principe pentru devalvare, deși tulburările financiare erau consecințele așa-numitei inflații importate. Contrar percepției publice și celei răspândite în literatura de specialitate, nu monedele emise în Regatul Polonez au cauzat inflația, ci mai ales cele din Imperiul Romano-German, respectiv cele bătute pe modelul acestora, printre care și cele din Silezia.

Pe de o parte văzând creșterea nemulțumirii, pe de altă parte dorind suprimarea haosului economic, liderii laici și ecleziastici au renunțat la baterea monedelor neavând concentrația necesară de metale prețioase, iar între anii 1623-1627 s-au publicat diferite reglementări fiscale din Strasbourg până în Transilvania, și din spațiul nordic german până în Tirol. În această serie central-europeană s-a înscris și articolul 40 din 1625, publicat în Ungaria, iar în Transilvania cele patru reglementări ale lui Gabriel Bethlen, analiza cărora ne este cunoscută din monografia excelentă al lui István Imreh.